

સુપ્રભાતમ्

સુરેણ પ્રા. લિંગ
079-23226251

હાઇકુ

ચિંતન

સલામી સવારની..

છૂટયા પણ પૂજશે ન કરો, હાઈક ભાનમાં છે,
કારે રોજ ગતકડાન, આન-બાનના તાનમાં છે.
છે શાન બંધી મુક્કીઓ - એ સરકાર સમજે છે,
લેટું સકાંના સાગાન તેથી અને ભાનમાં છે.

કિકી'ઠી 'ચા'
ગીતિયા ચૂવા પર
શાંયો ઉલબો...
(મિંદશી વર્તમાનપત્રોની નાંધ) (દવે ચાંટી મધ્યમાણી)

અનામતના,
મધ્યપૂર્દ નાખ્યો'ઠો
'મન' પદ્ધારો

પાની કેરા ગુંડુંથા, દસ માનુષકી જાત ।

દેખત હી હિંગ જાગેં, જર્યો તારા પ્રભાત ॥

કબીરજી કહે છે કે માનવનું જીવન, જિંદગી, આયુર્વેદ સાથુનું દિલ્લિમાં ઉત્પન્ન થતા પરપોતા જેણું અને જેટલું છે, પરપોતાનું આયુર્વેદ જીવિક છે. આકાશમાં જગતમાના તારા પણ જેણો સાવરના સૂર્યના પ્રભામ ડિરશનો પ્રકાશ પ્રગતે કે તરત જ અદેશ થઈ જાય છે. અમની આવરદા પણ એક રાતની કથી શક્યા.

આવી ઢૂંઢી, ક્ષિંદિક જિંદગીમાં પણ આપણે જીવન-માનુષ, બાટપટો-સાંયું-ખોદું-દાબાબું-જૂન-છેતરપિંડી-વિશ્વાસાત-કિંદિયા-કંકાસ વગેરે કેટલું બધું ન કરવાનું કરી જિંદગી જીવીએ છીએ અને મળેલી આવરદાનો અપયશરાના નાશ કરીએ છીએ. આવી ક્ષિંદિક જિંદગીનું મૂલ્ય સમજ સદ્ગતાર અને સત્તાર્થનાં જીવન પસાર કરવું જોઈએ.

ઈથરના સ્પર્શ સાથે જીવનનાં મળેલાં કર્તવ્યો-ફરજોને નિષાપૂર્વક બજાવવાથી જ અલ્ય જિંદગીની યાત્રા સફળ થઈ શકે.

સુવિચાર

- જેણું માન થાય છે તેનું અપમાન પણ થાય છે. જેનો કીર્તિ થાય છે તેની અપકીર્તિ પણ થાય છે. બનેમાં નિસ્યુદ્ધી રહી શકે તે જ સાચો સંત. - રચાણોદાસજી મહારાજ
- આદતનો ગુલામ સદા દુખી થાય છે, પણ આદતને ગુલામ ભાની દેનાર સુધી થાય છે. - ગેન કથન
- દરેક માચસમાં દયા હોય છે જ, પરંતુ સ્વાર્થ એને દયાવી દે છે, - સાધુ વાસવાદી
- ભગવાનનો તો ધયા ભાસે છે જ, પણ ભગવાન જેને બસે છે તે વિરાસ છે. - ડોંગાંઝુ મહારાજ
- 'શોધું' એટેને ના જોણું ખોળવું સુધ્યારું. - વિક્રમ સારાભાઈ
- અથ્યા પ્રાણી કોઈને યુધ આપનારી ન થાય તો અથ નહિ પણ અન્ય જ કહેવાય. - મુંજાઈ સમાચાર
- બુધ્યને ગુંજાળી નાખીને પોખેલી શ્રદ્ધા બહુ કિંમતી નથી. - કાકાશાહેન કાલેલકર
- **આજનું એથ્યાં :** મથ કે મથી દાણનો સૂપ રોજ પીવાચી રોજ આવતો તાવ મેટે છે.

(સંકલન : દીપક વી. આસરા)

બોધકથા

આજકાલ આપણે આપકાં સંતાનો જે માગે તે સુવિધાઓ હાજર કરી દઈ, તેને અપંગ અને આગસુ બનાવીએ છીએ. વિદ્યા તો તપ અને સાધનાની જ આવે, વિપનિઓથી જ વિકાસ થાય.

એક પ્રકૃતિપ્રેમીએ કોણોટો બનાવ્યો, પંનિયાનું બીજી મૂક્કું, પંનિયાનું ઉછ્વાસાનું, પણ ભાડાર નીકળાવીની થોડી તકલીફ પડી હતી. પેલો દયાળું, પ્રેમી કાશર લઈ આચ્છો, કોણોટો કાશી પંનિયાને બહાર કાણદું, પણ તેની પાંખોનો વિકાસ થયો ન હતો. થોડા દિવસ રહે જેઠી પણ ધોંફું દૂસી જ નથી, પણ જિંદગું રેંગત જ જાલવા લાયાનું.

પેલો ભાઈને હવે સમજ પડી કે કુદરતના કમ્માં આપણને માણું મારવાની જરૂરની. બાળકો પણ તોડી મુશ્કેલી રેઠી, પરિસ્થિતિમાંથી માર્ગ કાઢતાં શીએ તો જ તો સાચો-સારો વિકાસ થાય, નહીં તો પંનિયાની જેમ જીતે પ્રગતિ-વિકાસના આકાશમાં ઊરી ન શકે !!

વાત કેવળ કૂલોની

દરેક કવિએ પોતાનું 'અતુસંહાર' ગાવાનું રહે છે. વાત તો માનવભાવી જ કરવાની હીથ, પણ એ નિભિતે નિસર્ગરંગ ગાયા વગર કવિ રહી શકતો નથી.

- ઉમાશંકર જોથી

શ્રી ઉમાશંકરભાઈના એક કાવ્યસંગ્રહનું નામ છે વિસ્તારથી. આ કાવ્યસંગ્રહમાં કવિશીએ અતુરાજ વિસંત અને અતુરોની રાણી વર્ણનાં ગીતો મન મૂકીને ગાયાં છે. સંગ્રહના પહેલા જ ગીતમાં કવિ કહે છે,

ક્રોકીલ, પંચમ બોલ બોલો

કે પંચમી આવી વિસંતની

દાખણાના વાયરાનાં આ શાં અડપલાં !

ઉદ્ઘાંય લતાઓનાં યોવનાં સેપનાં.

લાય્યો જ્યાં એક વાયુઝોલો-

કે પંચમી આવી વિસંતની

દિંહંયંંગ પ્રમાણો જી મીં કોઈ દૂસું હોય છે.

અંબે મહાર અને કોઈ દૂસું હોય છે.

શ્રી ઉમાશંકર તો આપણાં કાચ્ચોની વિસંતની

એમાના પહેલો ધાંડાં વર્ષો પહેલાં કંવિશી દલપત્રારમ

પંચા કાઢી ગયા છે,

રૂદો જુઝો આ જુતુરાજ આચ્છો,

મુક્કુમે તેણે વાયુઝોનાં

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

શ્રી ઉમાશંકર તો આપણાં કાચ્ચોની

એમાના પહેલો ધાંડાં વર્ષો પહેલાં કંવિશી દલપત્રારમ

પંચા કાઢી ગયા છે,

રૂદો જુઝો આ જુતુરાજ આચ્છો,

મુક્કુમે તેણે વાયુઝોનાં

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

શ્રી ઉમાશંકર તો આપણાં કાચ્ચોની

એમાના પહેલો ધાંડાં વર્ષો પહેલાં કંવિશી દલપત્રારમ

પંચા કાઢી ગયા છે,

રૂદો જુઝો આ જુતુરાજ આચ્છો,

મુક્કુમે તેણે વાયુઝોનાં

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

શ્રી ઉમાશંકર તો આપણાં કાચ્ચોની

એમાના પહેલો ધાંડાં વર્ષો પહેલાં કંવિશી દલપત્રારમ

પંચા કાઢી ગયા છે,

રૂદો જુઝો આ જુતુરાજ આચ્છો,

મુક્કુમે તેણે વાયુઝોનાં

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

તરુણાં કોઈ દૂસું હોય છે.

શ્રી ઉમાશંકર તો આપણાં કાચ્ચોની

એમાના પહેલો ધાંડાં વર્ષો પહેલાં કંવિશી દલપત્રારમ

પંચા કાઢી ગયા છે,

રૂદો જુઝ